

Les lumières de 'Hanouca, le symbole de l'esprit

Les lumières de l'esprit

La signification de 'Hanouca (Deuxième partie)

Le Maharal s'est particulièrement investi dans l'interprétation des passages ésotériques du Talmud que l'on appelle la "Agada". Dans ce commentaire, le Maharal se livre à une réflexion sur la signification de la fête de 'Hanouca.

מהר"ל, חידושי אגדות על מסכת שבת

ולא נשאר רק פך אחר קטון שהיה מונח בחותם של כהן גדול. כי כהן גדול יש לו קדושה על קדושה, כי כהן גדול נכנס לפני ולפנים הקדשים, וזה קדושה על קדושה, ומצד זה אין ליונים כח על ההיכל. ובשביל מעלה זאת, שהיא קודש הקדשים, לא היו יכולים לשלוט יון באותו פך קטון שהיה בחותמו ובהסתר של כהן גדול.

והנה מספר כהן הוא כמספר היכל, ועוד נשאר י שלא שלטו בו יוונים קודש קודשים ונקרא זה יוד קטנה, כי העשירי הוא קודש יותר. ובזה שהכהן הוא שולט בהיכל לגמרי אף בקודש הקדשים לכך מספרו ע"ה, ולפיכך היה נשאר פך קטן מונח בחותמו של כהן גדול שלא שלטו בו יוונים.

והרי במשכן היה קודש הקדשים עשר על עשר, ובמקדש שהיה קדושתו בשלמות ובמלואו, היה בניינו עשרים על עשרים כמו שהוא מלא יוד שהו עשרים. כי באות הה"א של היכל שיש בה הצירי יש יו"ד נחה, והיא יו"ד נעלמת שנשמע בקריאת הצירי. והוא מורה על מעלה עליונה נסתרת שיש בהיכל, והיא מעלת קודש הקדשים. ובזה לא שלטו היונים, כי היו"ד שהיא נח נעלם מורה על קודש הקדשים שהוא נסתר ונעלם בהיכל, ושם לא שלטו על קודש הקדשים שהוא נסתר.

אבל הכהן שולט אף על קודש הקדשים, שהרי כהן גדול נכנס לקודש הקדשים. לכך כהן הוא במספר היכל עם יו"ד הנעלמת שהיא כנגד קודש הקדשים, ולפיכך היה נשאר פך קטון מונח בחותמו של כהן גדול שלא שלטו שם יונים. כי ההיכל כל אותיות שלו כנראה שהם כתובים, רק היו"ד שהיא נח נעלם שהוא בהסתר.

והיו"ד מורה על מדרגה קדושה, כי העשירי הוא קודש בכל מקום (ויקרא כז, לב). והיו"ד הנחה בצירי שתחת הה"א, מורה על קדושה נעלמת נסתרת, והיא מדרגת קודש הקדשים שהוא נסתר, וזה לא מצאו היונים. אבל כהן במספר ע"ה והוא נכנס בנסתר ובנגלה של היכל, ולפיכך היה פך קטון שהיה מונח בהצנע של כהן גדול.

Maharal de Prague, "Interprétation des récits talmudiques", Traité Chabat

Et il n'est resté qu'une seule petite fiole portant le sceau (en gage de pureté) du Cohen Gadol (Grand prêtre), car le Cohen Gadol est le seul à pouvoir entrer dans le Saint des Saints, cette sainteté supplémentaire n'était pas accessible aux grecs. C'est en vertu de cette élévation particulière qui est le Saint des Saints que les grecs n'avaient pas de pouvoir sur cette petite fiole d'huile scellée et cachée par le Cohen Gadol.

La valeur numérique de "Cohen" (prêtre) est de 75, ce qui correspond à la valeur numérique de "He'hal" (le Temple) si l'on retranche le nombre 10 ("He'hal" a une valeur de 65) qui correspond à la valeur numérique de la petite lettre "Youd" qui représente le Saint des Saints sur lequel les grecs n'avaient pas de pouvoir, car le chiffre 10 est particulièrement saint (c'est-à-dire en tant que valeur symbolique). En tant que le Cohen (prêtre) a pris sur l'intégrité du Temple (et donc sur le Saint des Saints qui est en fait partie) sa valeur numérique est de 75 et c'est pour cette même raison qu'il est resté une petite fiole d'huile sur laquelle les grecs n'avaient aucun pouvoir.

La superficie du Saint des Saints dans le Michkan (le Temple mobile lorsque le peuple d'Israël vivait dans le désert) était de 10 sur 10 et dans le Temple achevé dont la sainteté est supérieure (à Jérusalem) il était d'une superficie de 20 sur 20 ce qui correspond au Youd dans sa valeur numérique extensive (la lettre Youd est constituée elle-même de trois lettres : Youd, Vav et Dalet ce qui correspond à la valeur numérique de 20). Dans la lettre "Hé" de "He'hal", la lettre Youd ne s'entend pas en tant que lettre mais en tant que Tséré (c'est-à-dire la voyelle "é"). Ceci nous renseigne sur la nature secrète, ésotérique (à l'instar du Youd que l'on ne prononce pas explicitement dans le mot "He'hal") de la dimension suprême du Temple, c'est la dimension du Saint des Saints. C'est cette dimension que les grecs n'ont pu atteindre car le Youd c'est la présence de cette absence qui est secrètement cachée au sein du Temple c'est-à-dire dans le Saint des Saints.

Par contre le Cohen (lorsque il est Cohen Gadol) a accès au Saint des Saints car il a l'autorisation d'y pénétrer. C'est pour cette raison que la valeur numérique de "Cohen" correspond à celle du "He'hal" majorée de la lettre Youd (10) que l'on n'entend pas et qui correspond au Saint des Saints. C'est au nom de la présence de cette absence du Youd que les grecs n'ont pu atteindre la petite fiole d'huile protégée du sceau du Cohen Gadol.